

Üstad Bediüzzaman Said Nursi'nin evrad ve ezkârı Hakkında bilgi verir misiniz, kaç sayfa Risale, Cevşen, Kur'an okur, hangi dualara daha çok önem verirdi?

Asrımızda iman ve Kur'an vadisinde büyük bir çığır açan, Bediüzzaman Hazretleri, **evrad u ezkâr** insanı olarak da bize güzel bir numune olmuş, büyük bir bahtiyardır. Bediüzzaman'ın **evrad u ezkâr** hayatında iki şey dikkat çeker: **Evradda devamlılık ve zikrederken tefekkür etmek.**

1. EVRADDA DEVAMLILIK:

Her büyük Hak dostları gibi Üstad Bediüzzaman da, Allah Resulü (asv)'nün "**Az, ama devamlı**" olma ve "**Başladığı ibadeti bırakmama**" sünnetlerine azami şekilde ittiba etmiştir. Sekiz sene kadar kaldığı Barla'daki komşuları naklediyorlar:

"Üstadı, geceleri, Dershane-i Nuriye'nin önündeki bir mübarek çınar ağacının dalları arasında bulunan kulübecikte, sabahlara kadar tesbihat ile ezkar ile terennüm eder görürdük. Hele bahar ve yaz mevsimlerinde bu muhteşem ağacın binlerce dalları arasında şevk ve cezbe içinde uçuşan kuşlar arasında Üstad'ın böyle sabahlara kadar çalışmasını gördükçe, ne zaman uyur, ne zaman kalkar bilemezdik."

Kastamonu'nun medar-ı iftihar olan Mehmed Feyzi Efendi ise şöyle diyor:

*"Gecelerde sabaha kadar calib-i dikkat bir hal-i haşine ile ubudiyette bulunurlar. Yaz ve kış bu adetleri tahalluf etmez. Teheccüd ve münacaat ve evradlarını asla terk etmezler. Hatta bir Ramazan'da pek şiddetli hastalıkta altı gün bir şey yemeden savm-ı visal içinde ubudiyetteki mücahedelerini terk etmediler. Komşuları her zaman derler ki: '**Biz sizin üstadınızın sekiz sene yaz ve kış geceleri, aynı vakitlerde, sabaha kadar hazin ve muhrik sadasıyla münacaat seslerini dinler ve böyle fasılasız devamlı mücahedesine hayretler içinde kalırdık.**'"*

Bediüzzaman'ın yetiştirdikleri insanlar da hep böyle evrad u ezkarla hemdem, teheccüdde berdevam ağzı dualı mana insanları olagelmişlerdir.

Onlardan biri olan Zübeyr Gündüzalp tavsiyelerinde, "**Evrad u ezkâra ihtimam.. azami ihtimam**" derken, başka bir yerde, "**Evrad, hizmetin lezzetini artırır.**" diyerek bir başka hususa işaret etmektedir...

Evrad u ezkârın terk edildiği yerde enaniyetler kabarır, gerilim azalır. Ortada bir sürü his insanı kalır. Ama "**Kalp insanı asla; ama ruh insanı katiyen**"... Evet, maneviyatsız, kuru bir okuma ayrı bir bela ve ayrı bir marazdır.

2. ZİKREDERKEN TEFekkÜR ETMEK:

Bediüzzaman okuduğu evradı, tefekkürle içine sindire sindire okurdu. Hatta birçok hakikatin kalbine evrad okurken tulu ettiğini eserlerinde görüyoruz. Bu tefekkürlere misal olarak Onuncu Mektup'ta, Şah-ı Nakşibendi'nin Evrad-ı Kudsiye'sini okurken, Tarihçe-i Hayat'ta geçen bir mektubunda, namaz tesbihatını okurken kalbine gelen manalara bakılabilir.

Üstad Bediüzzaman, okuduğu virdlerin çoğunu "üstadlarımdan" dediği Nakşi-Halidi Şeyhi Ahmed Ziyaüddin Gümüşhanevi (ks) Hazretleri'nin tertip etmiş olduğu üç ciltlik "**Mecmuatü'l-Ahzab**" isimli dua kitabından seçmiştir. Zaten kendisi Sungur Ağabey'in nakline göre Mecmuatü'l-Ahzab'ı on beş günde bir hatmedermiş ki, bu altı Kur'an kalınlığında dua demektir.

Bediüzzaman, zikir ve tefekküre önem verirken yaptığı zikirler şöyle:

1. Cevşen:

"**Kur'an'ın hakiki ve tam bir nevi münacaatı ve Kur'an'dan çıkan bir çeşit hülasası olan Cevşen-i Kebir.**" dediği bu duayı Türkiye'de meşhur eden Bediüzzaman Hz. olmuştur. Kendisi de Cevşeni her gün okumuş, hayatının son kırk senesi bu adetini terketmemiştir: Bin hususiyeti bulunan Cevşen-i Kebir dediği Cevşen'in pek çok dünyevi faidesini de hayatında bizzat görmüştür. Mesela Emirdağı'nda bir zehirlenmesi esnasında,

"Cevşen-ül Kebir gibi evrad-ı kudsiyelerin feyziyle ölümden muhafaza olunuyorum. Fakat, hastalık, ızdırap çok şiddetlidir."(1)

derken Emirdağ Lahikası'nda ise şöyle demektedir:

"Düşmanlarımla maddi-manevi zehirlerine karşı gerçi Cevşen ve Evrad-ı Kudsiye-i Şah-ı Nakşibend beni ölüm tehlikesinden, belki yirmi defa kudsiyetleriyle kurtardılar."(2)

Cevşenin "**binbir esma-i ilahiye havi**" olduğunu belirtir, her günde iki-üç defa ezberden okurdu.

2. Celcelutiye:

Hiz. Ali (kv)'ye dayandırılan, İmam Gazali'nin şerh yazdığı bu duayı da sık sık okurdu. Bediüzzaman Hz.nin Şia kaynaklı rivayetlere eğilerek, aralarından Ehl-i beytin tertemiz kanalıyla gelenleri seçmesi ve bizlere tanıtması ittihad-i İslam adına çok manidardır.

3. İmam-ı Şafii'nin bir münacaatı:

Bediüzzaman '*Sekiz-dokuz senedir duamdır*' dediği bu münacaat için; "**Hatta münacaatın en güzeli ve ciddisi ve en yücesi...olan İmam-ı Şafii'nin meşhur bir münacaatını çok defa okuyordum.**" ifadesini kullanır.

4. Abdülkadir Geylani'nin bir münacaatı:

Üstad'ın düzenlediği "*Hizbü'l-Hakaik-i Nuriye*" adlı evrad (dua) kitabının sonlarında yer alan bu münacaat da muhteşem bir duadır. Bediüzzaman Hz. bu duanın başında Arabi ibarelerle bir açıklama düşmüştür ki kısa tercümesi şöyledir:

"Allah'ım, günahlarım boynumu büktü. Günahlarımın çokluğu ile utaniyorum. Ve gafletimin şiddeti sesimi kıstı. Senin rahmet kapını çalıyorum. Ve mağfiret kapında seyyidim ve senedim Şeyh Abdülkadir Geylani'nin -Senin kapında makbul olan nidasıyla- nida ediyorum."

5. Evrad-ı Kudsiye-i Şah-ı Nakşibend:

Yine Üstad'ın düzenlemiş olduğu dua kitabında var olan bu dua için Bediüzzaman:

"Hz. Şah-ı Nakşibendi'nin kudsi bir duasıdır ki, Hazret-i Peygamber (sas)'den manevi alemde ders almış."

der. Abdülkadir BADILLI'nın nakline göre Üstad bu evradı da ezbere biliyormuş.

6. Delaili'n-Nur:

Bediüzzaman Hz.nin düzenlediği Delaili'n-Nur, evliyanın büyüklerinin salavatlarını içine alan çok mükemmel bir salavat kitabıdır.

7. Sekine:

Üstad Hazretleri, İmam-ı Gazali' den aldığı bu duayı kendine daima vird edinerek bütün evradları zamanla değiştiği halde onu hiç bırakmamıştır.

8. Veysel Karani'nin Münacaatı:

Tabiinin büyüğü Üveys el Karani'nin bu münacaatı da Bediüzzaman Hz.nin devamlı okuduğu dualardandır.

9. Altı Âyet-i Kerime:

Ayrıca Hazreti Bediüzzaman akşam ile yatsı namazı arasında devam ettiği ve Lem'aların başında zikrettiği altı âyet-i kerimeyi otuz üçer defa okumuş... Akşam-yatsı arasını "**çok kıymetdar dua vakti**" olduğunu belirterek, hatta bu zamanı değerlendirmeyen talebelerini ikaz etmiştir...

Bunlar Bediüzzamanın okuduğu dua ve evradın tamamı değildir. Biz sadece bazılarını nakledelim istedik.

Son olarak Bediüzzaman'ın evrad okuyuş şeklini nakledelim.

Talebelerinden öğrendiğimize göre; önce Delaili'n-Nur'daki salavatlardan bir kısmını okur; daha sonra ara vererek diğer evradlarını okur; en sonunda yine Delaili'n-Nur'daki salavatlara tamamlardı. "**iki salavat arasında okunan dua makbuldür.**" derdi.

Risale olarak da ağabeylerden duyduğumuz kadarıyla, günde iki yüz sayfa kadar okuduğu geçer.

Dipnotlar:

(1) bk. [Tarihçe-i Hayat, Emirdağı Hayatı.](#)

(2) bk. [Emirdağ Lahikası-I, \(92. Mektup\)](#)